

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Єршова Н.Ю., Хайло І.І.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

В умовах ринкової економіки діяльність суб'єктів господарювання спрямована на отримання максимально можливої економічної вигоди, що знаходить свій прояв у фінансових результатах. Вивчення питань, що стосуються визначення фінансових результатів діяльності підприємства займаються Р. В. Скалюк, І. А. Панченко, С. Б. Шипіна, О. Я. Маліновська, М. Д. Білик, П. П. Мазурок, Л. В. Фролова та інші зарубіжні та вітчизняні вчені. Полеміка протягом десятиліть значною мірою розгорталася навколо сутності, форм та джерел формування результатів діяльності, методики їх визначення. Етимологічно поняття «фінансові результати» трактують як різницю між доходами та витратами підприємства за певний час, «прибуток» – зростання, збільшення, приріст, зиск, «збиток» – матеріальні втрати, протилежність прибутку.

У міжнародній практиці виділяють три основні підходи до визначення величини фінансового результату діяльності підприємства:

- 1) фінансовий результат розглядають, як зміну величини чистих активів підприємства протягом звітного періоду.;
- 2) фінансовий результат виступає як різниця між величиною доходів та витрат діяльності підприємства;
- 3) фінансовий результат трактується, як зміна величини власного капіталу підприємства впродовж звітного періоду.

Досвід міжнародної практики бухгалтерського обліку передбачає два головні методи визначення фінансового результату діяльності підприємства:

- 1) балансовий метод, який передбачає визначення фінансового результату на підставі основного балансового рівняння, за яким величина активу підприємства відповідає сумі власного капіталу (статутний, резервний, додатковий капітал, прибуток минулих років) та зобов'язань суб'єкта господарювання. За такого підходу, показник фінансового результату буде відображати зміну вартості чистих активів протягом звітного періоду;
- 2) метод «витрати – випуск» в основу якого покладено модель В. Леонтєва. Розрахунок фінансового результату проводиться шляхом співставлення доходів та витрат діяльності підприємства, з наступними коригуванням даної різниці на суму зміни залишків запасів та вартості незавершеного будівництва впродовж звітного періоду.

В зарубіжній практиці найбільшого поширення у діяльності підприємств отримав метод «витрати – випуск», в той час, як балансовий метод розрахунку фінансового результату є більш притаманним для діяльності підприємств малого бізнесу.